

MARIBORSKI DELAVEC

Neodvisen političen list.

Naročnina znaša:

Z dostavljanjem na dom ali po pošti K 4.50 mesečno. Če si pride naročnik sam po list: Mesečno K 4.—, četrtletno K 14.—, polletno K 28.—, celoletno K 56.—. Inserati po dogovoru.

List izhaja vsak delavnik po 5. uri popoldne.

Posamezna številka stane 20 vin.

Uredništvo in uprava:

Narodni dom (vhod iz Kopališke ulice)

Telefon št. 242.

Zarota „komunistov“ razkrinkana.

Ako ne želimo — in kdo bi to želel — ponovitve krvavega ponedeljka 27. januarja, ako si želimo miru in iz sedanjega izjemnega stanja povratka k normalnim razmeram svobodnih državljanov, se moramo odločiti za radikalno operacijo. Imamo pred seboj težko bolno, naše do mozga zastrupljeno rene-gaistvo. In imamo med njimi nekaj še danes strupenih modrasov, voditeljev agitatorjev proti obstoju Jugoslavije, oziroma njenih pravicah do mariborskega ozemlja. Naj se ne varamo, da je tistih par strelcov na Glavnem trgu že porušilo strupeno zobe-voje tem modrasom. Izginilo je le par nes-trupene golazni, modrasi so ostali. Najnevar-neji niso med našim zidovjem v klopčič potuhnjeno zviti, ampak glavna gadja zalega gnezditi gori v nemškem Gradcu.

Tako se glasi v članku »Antanta v Gradcu« z dne 7. februarja naša sodba o upornikih proti obstoječi državni ob-lasti. Kdor ima še dotično številko lista, stori dobro, da omenjeni članek še enkrat prečita. Sicer pa, kdor je imel po krvavih dogodkih z dne 27. januarja oči in ušesa odprta, je moral videti in

slišati, da naših Nemcev tudi krvava šola na Glavnem trgu ni še izučila, ni prav nič spametovala. Za onim v krvi njih žrtev ponesrečenim načrtom so kovali naprej drugo izdajo na širši podlagi, na eni strani bolj rafinirano, ta drugi še bolj — bedasto, kot pri prvem poskusu.

Načrt zarote.

Iz gotovih ozirov se danes še ne moremo pečati s podrobnostmi novega načrta. Omejimo se le na nekatere glavne točke: Kakor prvi, je bil tudi ta načrt zasnovan v Gradcu. To pot so k načrtu poleg naših nemških železničarjev pritegnili tudi komuniste, ki so dozdevno neopaženi prihajali iz Gradca ter skušali svojo agitacijo širiti med naše vojaštvo. V koliko so v ta načrt zapleteni tudi neki tuji elementi, o tem poročamo pozneje. Glavna naloga je bila poverjena nem. železničarjem na koroškem kolodvoru, ki bi bili morali uprizoriti štrajk in izsiliti, da se naši slovenski železničarji na važnih mestih takoj odslovo. Vsled tega nastalo raz-

burjenje naj bi jim bilo služilo kot dobro došlo orožje, da izvršijo glavni namen celega načrta. Štrajk naj bi bil le fin-giran. Zahtevali so namreč le zase po-višanje mezde, bili so pa sami uverjeni, da svojih zahtev ne bodo dosegli. Ves načrt pa so to pot vodili nemško-avstrijski oficirji, preoblečeni v civilu.

Ko so mislili, da je ves načrt do-zorel za izvršitev, so ga — verujete ali ne verujete, neumni dosti so bili — pod zvito pretvezo izdali v »Marbur-gerci«. Ta je dne 26. februarja v štev. 45 priobčila uvodnik, pod naslovom:

»Hand angelegt!«

Kar v zvezi z celim načrtom pomeni toliko, kakor: Udarimo! ali čas je, da pričnemo! Kako zvito so skušali s tem pozivom pritisniti tudi na tiste Nemce, koje je krvava šola na Glavnem trgu 27. februarja vendarle izučila, da z na-siljem ne morejo ničesar doseči, se najbolj razvidi iz sledečih odstavkov:

„Nicht durch Hände in den Sack stecken kommt die neue Freiheit, das neue Glück; Hand angelegt! gearbeitet! sonst gehen wir dem Hunger, der Verzweif-

Vstaja Srbov pod vodstvom Črnega Jurija.

Strašne so bile posledice poraza, ki so ga doživeli Srbi 1389. l. na Kosovem polju. Narod, ki so ga prejšnji vladarji iz slavne rodbine Nemanjičev povzdignili na tako vi-soko stopnjo, je jel pod turškim jarmom pro-padati, izpremenil se je v rajo, v tiho bitje, nižje od živali, rojeno za večno suženjstvo. Vsak Turek v Srbiji je bil gospod, Srb pa hlapec, ki je moral brez obotavljanja izvrše-vati povelja svojega krutega gospodarja, če ni hotel spraviti sebe in drugih v najhujšo nesrečo.

Nad štiri stolet je trajalo to suženjstvo, a slednjič je napočila tudi krščanskim naro-dom na Balkanskem polotoku zarja svobode. Do tega so pripomogle razmere v Turčiji sami, kjer je jelo za Napoleonovih časov vreti na vseh koncih in krajih. Povsod so se pojavljale roparske tolpe, ki so plenile po Bolgariji, Trakiji in Makedoniji. Posebne preglavice pa so napravljali Turčiji janičarji, ki so nekaj pripomogli Turčiji do tolike moči. Vsled svoje organizacije so se pov-zdignili nad vse druge državne organizacije ter so postali polagoma klika, proti kateri se nihče ni mogel dvigniti. Nasilno so nasto ali zoper mohamedance, predvsem pa so se bo-gatili na stroške uboge srbske raje. Centralna

vlada Turčije je bila napram tem nasilnostim brez vsake moči; razmere so zlasti v turško-srbskih deželah postale nevzdržljive, kjer ni bil človek več varen ne svojega imetja in ne svojega življenja. Liberalni elementi med Turki so sicer spoznali, da tak razvoj mora dovesti turško državo do propada, a niso si mogli pomagati. Slednjič so posegli paše, ki so jih poslali proti janičarom, po novem sredstvu: oborožili so Srbe, jih organizirali vojaški ter so tako dvignili njih narodno zavest. Toda še enkrat so zmagali janičarji, premagali in ubili so zlasti onega pašo, ki je bil Srbom najbolj prijazen, Mustafa Pašo, od Srbov imenovanega »Srpska majka«. Os-veta janičarjev je zadela zdaj tudi Srbe, 1804 so poklali vse odličnejše Srbe, posebno pa kneze in nadkneze. Tedaj so se dvignili Srbi na več krajih hkrati; vodili so jih knezi, ki so ostali 1804 še pri življenju, podpirali pa so jih zlasti duhovniki in menihi. Pod-žigala je Srbe tudi zavest, da so v pravici, ker se ne dvigajo proti turški državi, temveč le zoper uporne janičarje in njih voditelje, zoper katere so jih razni paše poprej sami klicali na pomoč.

Tedaj je stopil na čelo Srbov mož, ki je združil vse posamezne vstaje ter ustvaril tako pravo vstajo celega naroda. Ta mož je bil Črni Jurij ali Karagjorgje, sin preprostega kmeta Petronije iz Viševic v kragujevačkem okraju. V prejšnji avstrijsko-turški vojni je

bil v avstrijski vojaški službi, po končani vojni pa se je vrnil v svojo domovino in si je pridobil z umnim gospodarstvom, zlasti z živinorejo, precejšnje premoženje. Za vstaje 1804 so ga proglasili v srednji Srbiji, v Šuma-diji za poglavarja vstašev. Črni Jurij je bil hraber, impulziven in brezobziren. Sam je rekel: »Jaz sem ljut in hud človek, kdor me ne posluša ali kdor se izogiblje, jaz ga ubijem«. Srbi so zaupali svojemu »vrhovnemu voždu« ker so videli v njem ne le hrabrega junaka temveč tudi nesebičnega moža.

Buna je pod vodstvom Črnega Jurija brzo napredovala, v treh mesecih so padla glavna mesta Kragujevac, Jagodina, Šabac in Požarevac v srbske roke. Voditelji janičarjev — razni begi — so se držali še v močno utrjenem Smederovem in Beogradu. Pri vsem tem pa so Srbi še vedno nastopali kot zvesti podložniki Turčije. Sultan Selim III., ki je bil o teh dogodkih obveščen, je pri-jazno sprejel srbske poslanike, ki so se prišli v Carigrad pritoževati radi postopanja raznih begov. Zapovedal je bosanskemu veziru Be-ki-rpaši, da naj plane s Srbi vred nad nepo-korne bege. Tako je došla vojska bosens-kega vezira pred Beograd, kjer se je zdru-žila s četami Črnega Jurija. Obleganci so videli, da so izgubljeni, umaknili so se na bližnji donavski otok, a njih poveljnik jih je izročil Srbom, ki so jih pobili.

(Dalje prih.)

lung entgegen, alle, alle ... lasst uns zueinander fliehen vor der Elementargewalt des Hungers, vor dem Schreck der staatlichen Unordnung des Bürgerkrieges. ... so kann bald die Zeit kommen, wo an ihrer statt Maschinengewehre argumentieren und Handgranaten Beweise erbringen. Der Urzustand, der Kampf aller gegen alle ... Lasst uns aber zusammenkommen, nicht in Strassen-Versammlungen von tausend Köpfen, laßt uns zusammenkommen häuserblockweise, ortschaftsweise, nicht mehr wie 200 Stimmberechtigte in einem geeigneten Lokal ... Man berufe für einen Samstag Nachmittag die Einwohnerschaft eines jeden Häuserblocks einer Stadt, jeder Ortschaft einer Gemeinde * Nato sledi natančneji vspeh za vsako uro posebej pričenši od 2. ure pop. do 7. zveč.

Ta oklic podaja seveda še le v celoti pravo sliko, ki jo svojčas priobčimo tudi v slovenskem prevodu.

S tem oklicem, ki med drugim nesramno laže, da so naši Nemci obsojeni na obup in pogin vsled lakote, so se iz previdnosti hoteli prepričati, če je našim oblasti o tej zaroti kaj znano. In naša oblast je proti tej limanici nastavila drugo, v tem slučaju morda malo riskirano, vsekakor pa kakor se je pokazalo še bolj pretkano past: članek je pustila v celoti nekonfisciran. Tudi mi in drugi listi so o njem molčali. To je brihtne nemške kovarje in rovarje zavedlo v zavest, češ, hvala bogu, ničesar ne slutijo, torej načrt naj se izvrši in sicer še to soboto. Štrajk se proglasi že dopoldne, ostalo sledi pozneje.

Načrt je padel v Dravo

mojstri načrta pa so obsedeli in bodo sedeli vsi, kolikor jih ni pravočasno odneslo pete preko naše meje, ko je bilo namreč našim varnostnim oblastim tega nevarnega igranja zadosti, so iztegnili svoje prste. V petek večer, torej na predvečernameranega preobrata je policija posegla po glavnih rovarjih,

In s tem in še z drugimi sredstvi, ki jih še zamolčimo, je ves načrt padel v Dravo. Da bi se ne »spuntal« z Drave navdžgor ob mostu, je v soboto vojaštvo državni most zastražilo tudi s strojnimi, izvršile so se sploh vse varnostne odredbe, tako da do danes ni prišlo niti do najmanjšega dogodka.

Z nami vred naj tudi pametni naši nemški someščani za to da lahko v miru praznujejo pustne praznike, se zahvalijo tistim našim možem, ki noč in dan vse svoje najboljše moči žrtvujejo v blagorbi mesta, ki ne bo nikdar, nikdar več to kar je bil.

Danes bi bilo odveč, apelirati na pošteno čuječnost naših oblasti. Zakaj mi dobro vemo, da lov na vse tiste tiče, ki so si izmislili budalasti načrt z nasiljem zavzeti danes slovenski Maribor, še ni končan. Kadar pa bo, tedaj bomo lahko brez ozirov govorili še jasneje, ko danes.

Slovenci! Slovenek! Govorite povsod samo slovenski!

Preskrbnine družin padlih (umrlih) in pogrešanih vojakov.

Vdova ima do pokojnine pravico:

Če je njen mož padel pred sovražnikom, to je zadel od sovražnikovega orožja, ali pa je umrl na ranah, težkih zunanjih poškodbah, naporih vojne ali nalezljivih boleznih, ki so ga doletele v izvrševanju vojne službe.

Pokojnina pristojna vdovi ne glede na to, če si more sama kaj prislužiti ali ne, ali pa če je premožna ali ne.

Vdova, ki ni živela skupaj z možem, predno je odšel v vojsko, nima pravice do pokojnine, razen če dokaže, da je prenehala zakonska skupnost z možem. Dalje vdova ne dobi pokojnine, če dokaže, da je njen mož zagrešil velik zločin (mož, ki je pobegnil k sovražniku pred 30. X. 1918 se ne smatra kot vojaški begun, ravnotako ne oni, ki je bil radi svojega jugoslovanskega mišljenja obsojen na težko ječo).

Če dobi vdova po moževi smrti pokojnino, se ji nakaže tudi za vsakega zakonskega ali pozakonjenega (legitimiranega) otroka, ki ga ima v oskrbi, vzgojevalnina, katera se ji izplačuje toliko časa, da otrok ni preskrbljen, in sicer pri dečkih končanega 16. pri deklicah do končanega 14. l. Sirotam, ki obiskujejo tuzemske šole, se dovoli vzgojevalnina do konca študij, vendar ne dalje kot do končanega 24. leta. Nepozakonjene (nelegitimirane) sirote nimajo pravice do vzgojevalnin. Za take bi prišla slučajna miloščina v poštev.

Obojestransko osiroteli otroci, ki niso še preskrbljeni, dobivajo posebno vzgojevalnino. Vzgojevalnina za sirote brez staršev ali pa za take sirote, katerih mati ali mačeha ne dobiva pokojnine, se nakaže varuhom (varuhinjam).

Zakon z dne 27. IV. 1887 drž. zak. št. 41., 3. IV. 1891 drž. zak. št. 48., 28. III. 1896 drž. zak. št. 48 in 19. III. 1907 drž. zak. št. 86. ostanejo do nadaljnjene naredbe še v veljavi.

Vloge

za pokojnino vdov in vzgojevalnino sirot naj vsebujejo sledeče podatke: 1. šarža moža (očeta). 2. ime in priimek umrlega (padlega) ali pogrešanega; 3. pri kateri četi, zavodu itd. je služil; 4. a) kdaj in kje je umrl, padel ali se pogreša; b) kje je pokopan; 5. civilni poklic moža (očeta); 6. a) ime vdove (žene) ali b) ime varuha (varuhinje); 7. imena in rojstni podatki živčih otrok; a) zakonskih, b) pozakonjenih (legitimiranih), c) nezakonskih (nelegitimiranih); 8. ali so vsi otroci v oskrbi matere (mačehe?); 9. je li vdova (žena) do mobilizacije živela s pokojnim (pogrešanim) možem v zakonski skupnosti; 10. stanovanjske in natančen naslov stanovanja vdove (žene) oziroma — ako so otroci tudi brez matere — varuhovo ime, stanovanjske in natančen naslov stanovanja. (Ne pozabite navesti tudi zadnjo pošto, ker je to za pošiljatev denarja zelo važno); 11. ali prejema rodbina prispevek za preživljanje oziroma državno podporo (naklonitev), ali kako drugo? K tej vlogi naj priloži vdova (žena, varuh, varuhinja) sledeče listine: a) krstni (rojstni) list vdove (žene); b) poročni list vdove (žene); c) krstne (rojstne) liste otrok; d) mrtvaški list (izvleček iz mrtvaškega

spisa); e) spričevalo o zakonski skupnosti do mobilizacije (uvrstitve v vojsko). Varuh naj priloži tudi: f) mrtvaški list vdove.

Vse te listine se lahko nadomestijo s poročilom župnega urada, ki vsebuje vse podatke iz krstne (rojstne), poročne in mrtliške matice o družini, ter potrdilo o zakonski skupnosti.

Stranka naj predloži vloge edino-le občinskemu uradu.

Občinski urad jo pregleda, priloži domovinski list umrlega (padlega) ali pogrešanega in predloži vse skupaj okrajnemu glavarstvu. Ako ni mogoče, napraviti domovinskega lista, naj se vzrok kratko navede, n. pr. družina ima domovinsko pravico v zasedenem ozemlju (n. pr. Lokkanu, Primorsko), ali izven naše države.

Okrajno glavarstvo dopolni vlogo s spričevalom o nepremožnosti ali s premoženjskim izkazom ter uradnim zdravniškim spričevalom o zdravstvenem stanju vdove (žene) in s potrdilom, ako družina prejema vzdrževalnino ali kako podporo, (naklonitev). Tako spopolnjeno vlogo naj glavarstvo vpošlje pristojnemu vojnemu dopolnilnemu poveljstvu.

Vojno dopolnilno poveljstvo preskrbi še vse potrebne listine v smislu točke 4, okrožnice z dne 14. septembra 1887, Pres št. 4872 (N. V. Bl. 30).

Iz vloge mora biti razvidno, da je pokojnik podlegel ranam, naporom, nezgodam ali drugim vojnim poškodbam, zadobljenim pred sovražnikom, oziroma brez lastne krivde v izvrševanju vojaške službe.

Vojno dopolnilno poveljstvo predloži vlogo za preskrbovalnino vojaški intendanci za Slovenijo v Ljubljani.

Do pokojnine imajo po zakonu o vojnih dajatvah pod daniimi pogoji pravice tudi vdove po možeh, ki so bili med vojsko omejenem zakonu podvrženi ali, ki so prostovoljno opravljali vojaško službo.

Vdove po vojakihi, ki niso vsled vojske (izvrševanja vojaške službe) umrli, ne dobe pokojnine. Lahko pa prosijo za milostno pokojnino.

Takim vlogam za milostno pokojnino naj vdova poleg drugih prilog priloži tudi spričevalo nravnosti.

Vloga in priloge so kolka proste.

Vse stranke in uradi naj se strogo ravna po teh navodilih; pomislijo naj, da nepravilno napravljena vloga zelo otežkoči in množi uradno delo; največ pa trpi seveda stranka ker se rešitev prošnje radi nepravilne vloge zelo zavleče.

Političen pregled.

Madžarska grozodejstva. Tu sem dospeli ubežniki in Št. Gotharda ispoveda o grozodejstvih, ki jih Madžari vganjajo s slovenskim delom prebivalstva. Ropajo premoženje, nalagajo visoko kontribucijo, pobijajo kar na cesti in po hišah ljudi, ki so se izrekli za jugoslavijo. V pondeljek in torek so madž. vojaki pobili na cesti kakih 12 tamošnjih Slovencev. Kmeta Beraniča, ki je bil znan kot zavedni Slovenec in pristaš jugoslovanske misli v Št. Gothardski okolici, so privezali roke na hrbet in ob voz, v katerega je bil zaprežen mlad konj. Nato so nagnali konja v divji dir. Nekajčasa je mož tek, potem pa je padel in tako so ga vlekli pol ure daleč. Na pol mrtvega so privlekli do vasi Sv. Jurija, kjer je konj obstal. Tu so moža odvezali in vrgli v jamo, kjer so ga bili z gorjačimi. Mož je

storil mučeniško smrt, takor so ga zagreblili kot psa.

Vznemirjajoče vesti iz Koroške. naraščajo kakor vodna poplava Revolucija, meščanska vojna, razpad vojaštva — to je ena poplava. Druga je pobija ravno iz nasprotne strani: Ne le koroški Nemci med seboj so edini, ampak pridružili so se jim tudi Slovenci pod en klobuk, češ, mi vsi smo najprej Korošci in ne maramo ne za Nemško Avstrijo, še manj pa za Jugoslavijo. In ravno tako vojaštvo ne razpada marveč njegova moč narašča in se pomnožuje tako z moštvom kot z vojnim materijalom od strani najnovejših prijateljev, Lahov. Načrt za skupen vpad v Jugoslavijo na eni, na drugi strani tudi čez mejo v Nem. Avstrijo je že izdelan tako podrobno, da čakajo le na ugoden trenutek — pa gremo vsi vkup rakom žvižgat. Ampak ljudje božji, potolažite se s starim pregovorom: Navadno se ne je tako vroče, kot se kuha. Zlasti mi tu v Mariboru in zlasti sedaj morama biti previdni pred vsem, kar se nam od neznane strani vsiljuje kot gola rešnica. Gotovo je le, da na Koroškem za nas še ne rastejo rožice in da treba od vodilnih strani skrajne previdnosti, istotako pa tudi od naše strani glede vseh vznemirjajočih vesti.

Telefonska poročila.

Pogačnik — poslanik.

Ljubljana, 2. marca (L. D. U.) poroča iz uradnih virov: Prejšnji predsednik za N. V. za Slovenijo Josip Pogačnik je imenovan za poslanika kraljestva SHS na Dunaju.

Seja izvrševalnega odbora J. D. S.

Ljubljana, 2. marca. (Lj. D. U.) Izvrševalni odbor J. D. S. je imel danes dop. pod predsedstvom župana dr. Tavčarja važno sejo. O političnem položaju sta poročala poverjenik dr. Ravnihar in podpreds. dež. vlade dr. Žerjav. Med drugimi resolucijami je bilo tudi soglasno sprejeta resolucija v kateri se zahteva, naj se delegacija naše kraljevine na mirovni konferenci v Parizu nemudoma odpokliče, ako bi hoteli Italijani prodrati s svojim londonskim paktom.

Ženski protestni shodi proti ital. nasilstvom.

Ljubljana, 2. marca (L. D. U.) Danes so se vršili na raznih krajih po Sloveniji protestni shodi slovenskega ženstva proti londonski pogodbi. Posebno sijajen tak shod je bil v Ljubljani. Odposlane so se tozadevne resolucije naši delegaciji na pariški mirovni konferenci.

Posebne vesti.

Predavanje o Cankarju. V sredo, 5. t. m. pop. predava dr. Prijatelj v veliki dvorani „Narodnega doma“ v Mariboru o Cankarju. Zčetek v 6. uri. Vstopnina 2 K. Dijaštvo in vojaško moštvo vstopnine prosto. Na to predavanje so vabljeni vsi zavedni Slovenci, vsi naši uradi in šole.

Kontrola v Špiljah. Včeraj j. v Špiljah vlak stal celo uro, ker je baje samo 1 organ kontroliral celi vlak. Ako je to res, kar potnik pripovedujejo, če se na naši meji marsikaj zgodi, kar bi se sicer ne moglo in ne smeo zgoditi. Zahtevamo pojasnila od pristojne strani.

Razdružitev Jugoslov. soc. demokracije, od Nemške-Avstrijske soc. dem. stranke, je v polnem tiru. Včeraj so tu v tej zadevi voditelji J. S. D. ter Resel in Pongratz iz Gradca, kot zastopnika za nemško soc. demok. stranko. Naša, torej J. D. S. postane popolnoma ločena od Dunaja in Gradca in se kot samostojna jugoslovanska organizacija morda še ta teden pri zborovanju v Beogradu združi z vsemi ostalimi (hrvatskimi in srbskimi) organizacijami v enotno J. S. D. stranko. Razdružitev so zahtevali tukajšnji slovenski socialisti tudi na shodu v Studencih, ki se je vršil med to zgodovinsko važno konferenco in o katerem poročamo jutri.

Prepoved pisem v inozemstvo. Cen-zurni urad v Mariboru naznanja, da se sva pis-

ma namenjena v Nem. Avstrijo vračajo nazaj. Istotako je glede odpošiljatve pisem na Češko-Slovaško, Polsko in Ogrsko itd. Baje je ta odredba v zvezi z žigosanjem bankovcev v Čehoslovaški.

Vojaštvo ne sme rekvirirati živine. Vsled občutnega pomanjkanja mesa, je vojaška oblast prepovedala vsako samolastno rekviriranje živine od strani vojaštva. Vojaški oddelki morajo živino dobavati le potom pristojne indendence, oziroma meso le potom vojaških oskrbovališč.

Zaplenjen fižol. Nemci so včeraj v Ernovžu zaplenili 4 vagone našega fižola z izgovorom da je fižol tja prišel brez vozni listov. To bi bilo zelo umestno, da se ugotovi čigav je bil fižol, kam je bil namenjen in kam so izginili vozni listi.

Mariborske novice.

Osebna vest. Mestni magistrat naznanja, da je moral vladni komisar dr. Pfeifer v nujnih zadevah za tri dni odpotovati in da ga bode 4., 5. in 6. marca nadomestoval okrajni komisar L. Klopčič.

Maribor jutri zvečer zopet razsvetljen. Vsi, ki smo letos že tretjo zimo taval v egiptovski temi po mestu; vi vsi, ki ste tudi v svojih domovih v tem dolgem času noč za nočjo trpeli boj med lučjo in temo in ste večinoma morali podležiti sovražniku teme; in še vsi vi drugi, ki ljubite svetlobe bolj ko temo; radujte se! Može, stvarniki Slovenskega Maribora, so po dolgotrajnem trudu in v boju z različni sovražniki luči, vendar le v meso spremenili vsega stvarstva največjo prvo besedo: Bodi luč! In glejte, luč pride! Če prav nepooblaščen, vendar si dovoljujemo v imenu vsega mesta stvarnikom nove »razsvetljene« dobe — zlasti pa še našemu za blagor vsega meščanstva neutrudno delujočemu prvemu »očetu« mesta, vladnemu komisarju g. dr. Pfeiferju, tem potom doprinesiti izraz najiskrenejšega priznanja!

Stranke, ki imajo plin se opozarjajo, da takoj preskrbe za vse varnostne odredbe da pri novi vpeljavi plinove luči ne bo kake nesreče.

Dramatično društvo v Mariboru priredi danes (torek, 4. marca) v veliki dvorani Narodnega doma ples z vojaško godbo. Kostumi dobrodošli, krinke nedovoljene. Začetek ob pol sedmih, konec ob pol edenajstih.

Pustna nedelja mirna. Vsaj kolikor doslej znano, se je naš apel na zmerno življenje lepe pustne nedelje v splošnem vpošteval. Isti klic po zmernosti velja tudi za današnji zaključek vseh predpustnih norosti. Proti vsakimi nepotrebnimi izgredi na cesti in razbijanjem po gostilnah se bode brezobzirno postopalo tudi od naše strani pride vsak izgredek bodi Peter ali Pavel, na oder pepelnice. Naš položaj na zunaj nikakor tudi te dni ni tako rožnat, da bi mi na znotraj čez mero rajali in razsajali. Torej!

Strel iz semenišča — obrekovanje. Po krvavih dogodkih na Glavnem trgu, so Nemci trdili, da se je od naše strani nanje streljalo tudi iz okenj semenišča. Zdaj je policija izsledila, da je to obrekovanje po mestu trosila neka Terezija Rat, kateri se je zdaj dalo priliko, da bo svojo obdolžitev dokazala pred državnim pravdnikom.

Zakaj še „Extrazimmer?“ Rodoljub z dežele nam sporoča: Mislil sem, da je Maribor vsaj povsod že čisto slovenski, koder se shajajo naši ljudje. Pridem v tako slovensko gostilno, postojim, nad vrati sobe berem: »Extrazimmer«. Aha, sem mislil, to je še izza starih časov ohranjeno za nemške goste, da ne pridejo v dotiko s slovenskimi. Se ozrem na drugo stran, vraga, tu stoji zopet nemški »Schankzimmer«. Vprašam gospoda, ki je ravno prišel iz »Extrazimmer«, kje je ta soba za Slovence. »O kar to notri, vsaj Nemci ne zahajajo več semkaj, odkar je Jugoslavija ustanovljena«. Ampak ljubi moj, sem mu odgovoril, na teh-le napisih se kar nič ne spozna, da bi se tu shajali pravi Jugoslovani, če noče krčmar, bi vsaj slovenski gostje preskrbeli za izbris te sramote.

Invalid z razločno pisavo, mirnega značaja in veseljem do umetnega vrtnarstva (cvetličarstva in semenoreje) najde prijetno

zatočišče. Nudi se mu lepa bodočnost. Oglasi naj se v poverjeništvu za socialno skrb v Deželnem dvorcu, II. nadstropje, soba št. 125.

Kavarna „Central“ v Gosposki ulici je prešla v slovensko last. Kupil jo je g. Valjak iz Zagreba za 320.000 K. G. Valjak je že naš stari znanec iz časa, ko je bil gostilničar v Narodnem domu.

Dopisi.

Iz Št. Lenarta. (Ustanovi ev. krajevne organizacije J. D. S.) Kakor smo že na kratko poročali se je dne 26. p. m. ustanovila krajevna organizacija J. D. S. Za predsednika bil je izvoljen g. dr. Milan Gorišek, podpredsednikom gospica Olga Tipličeva. V odbor gospa Liza Fromova, gospodje From, Breznik, Rado Kopic, Ivan Vodlak in Jože Weingrl.

Od Sv. Barbare. (Priporočljiv mesar.) Sin Janeza Šabeder mesarja pri sv. Barbari tožil je Marijo Čeh od sv. Barbare radi razžaljenja časti, ker je ona pravila, da kupuje mladi Šabeder poginjene svinje. Pri obravnavi se je izkazalo, da se je temu nadebudnemu masarju tožil kmet Štuhec, da mu je padla svinja na rudeči in da jo je moral pokopati: »Pamet«, rekel je mladi obrtnik, »izkopljite in pripeljite k nam, dobite še lepe denarje. Zdaj ljudje ja vse pojejo«. Marija Čeh bila je seve takoj oproščena. To je vajenec onega Šabeder, ki je pravilni stranki da nima mesa za »Jugoslovene«. Dober tek »Nemci« To bi vam že privrščili.

Kletka za zrele ptice.

Še tako mlade, pa že zrele. Z gospodi komunisti iz Gradca je v Maribor došlo tudi že več »komunistin«, ki pa »komuno« še le iščejo po ulicah in zabavalščih. Naši policiji pa nikakor ne gre »v glavo«, da bi že tako mlade ptice — stare so namreč še le po 15—17 let — hodile na lov. Polovila jih je in jim začasno izročila drugi posel. 15 letno Frančiško Kocet in 17 letno Lojziko Plečec je izročila v bolnico na oddelek za »nežne« bolezni; tretjo družabnico Edit Müller pa so po kratkem odpočitku odpotali od koder je prišla.

Kmetica brez strehe. K Belak Jožefi na Koroški c. 16 je prišla neka Rožman Alojzija, ki se je izdala za kmetico. Belak ji je izročila 111 K za žigosanje. Rožman pa še danes ni gotova z žigosanje in najbrže je denar že zdavno zase požigosala. Dognalo se je namreč, da je kmetica Rožman brez strehe, pa ji bodo že preskrbeli, pa še imenitno. Zanima se za nje namreč tudi orožništvo iz Male Nedelje radi 300 K. glede katerih se sumi, da jih je vzela 15 letni deklici v Senčah, sleduje pa — Veronika ji je ime — da je denar svojemu gospodarja izmaknila.

Kultura.

Drugi letnik „Demokracije“, socialistične revije. Prva številka novega letnika izide meseca marca. Nov letnik bo izhajal v znamenju naše nove državne tvorbe, v znamenju idej in gibanj, ki pretresajo svet. Prosta, vsem pristopna je tribuna Demokracije, vsem onim, ki mislijo in čutijo demokratsko in socialistično. Naročnina za cel letnik je določena na K 20.— Naročila je naslovljati na upravništvo Demokracije v Ljubljani, poštni predal 91. Opozarjamo, da se dobe pri upravništvu tudi pozamezne številke lanskega letnika. Opozarjamo zlasti na »Tržaško številko«, ki se peča z našim Tržaškim problemom. Poleg tega je izšla »Jugoslovanka« in »Cankarjeva številka«. Vse tri stanejo skupaj K 6'60 brez poštne. Pred kratkim so izšle slavne Brozovičeve pesmi, ki stanejo K 7'— brez poštne. V zalogi sta že tudi brošuri Demokrazem in ženstvo in Pogled v novi svet, ki staneta vsaka 60 v brez poštne.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Mariboru

Delniška glavnica 15.000.000 K

CENTRALA V LJUBLJANI

Rezervni fondi nad 4.000.000 K

Poslovalnica avstrijske razredne loterije

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Mariboru.

Sprejema vloge na knjižice, tekoči in žiro-račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Rentni davek plača banka sama.
Kupuje in prodaja devize, valute, vrednostne papirje itd., eskontira menice, devize, vrednostne papirje itd.

Izdaja čeke, nakaznice in akreditive.
Daje trgovske kredite pod ugodnimi pogoji in predjume na vrednostne papirje in blago.
Izvršuje borzna naročila najkulantnije.

I. Mariborski bioskop

Tegetthoffova cesta.

Od sobote 1.—7. marca 1919

Ljubimka vseh kino-obiskovalcev HENNY PORTEN

Prihod Odyseja v domovino

Kmečka komedija v 4 dejanjih. V glavni ulogi umetnica

Henny Porten.

Od 8.—14. marca 1919

Dnevnik zgubljenke.

Predstave se vrše vsaki dan ob 6. in 8. uri, v nedeljah in praznikih ob 1/3., 4., 6. in 8. uri zvečer

Juraj Gredlič, brivec

v Tegetthoffovi cesti 22 se priporoča jugoslovanskemu občinstvu.

Karbidove svetilke

stoječe in viseče, ter gorelci v veliki izbiri. — Karbid v vsaki množini se prodaja po nizkih cenah.

Za preprodajalce izdaten popust.

Zahtevajte cenik!

C. Th. Meyer

Maribor ob Dr., Zg. Gosposka ulica št. 39.

Ob sobotah zaprto.

Slike Kralja Petra in regenta Aleksandra

male in velike, barvene in ogljene, za šole, urade in zasebne hiše, dobite po nizkih cenah v trgovini papirja in šolskih potrebščin

Ivanka Weixl, Gospodska ulica 33

Šteparica

katera zna tudi gornje dele čevljev zgotavljati, se takoj sprejme. Mesečna plača K 310.—. Delavne ure od 8—11 dopoldne in od 1/2—5 popoldne. Poizve se v upravnistvu Mariborskega delavca.

Kupi se:

Hiša na prometnem prostoru v Mariboru za trgovsko podjetje.

Železna postelja. Ponudbe na upravništvu tega lista.

Knjigarna in veletrgovina papirja

Vilko Weixl

Maribor, Glavni trg 22

priporoča svojo veliko zalogo raznovrstnih razglednic, raznega papirja in sploh vseh pisalnih in šolskih potrebščin.

V zalogi razne šolske ter leposlovne knjige, tudi v hrv. jeziku.

Prevzame naročila na štamplije.

Še v zalogi se nahajajoče drobnarije in igrače se razprodajo.

V kratkem se otvori lastna knjigovoznica.

J. Božič

Maribor, Tegetthoffova cesta 34

Modni atelje za gospe in gospode. Naročila po meri se solidno in točno izvrše. Vojaške uniforme se izgotovijo v najkrajšem času.

Zaloga vsakovrstnih oblek za moške in dečke, kakor tudi vojaške čepice ter epolete.

Posojilnica v Mariboru

(Narodni dom)

sprejema hranilne vloge na knjižice in vloge v tekočem računu,

daje posojila na hipoteke in na osebni kredit.

Eskontira menice in daje trgovske kredite.

Lastno premoženje zadruga nad K 600.000. Upravno leto osemintrideseto.

Konto poštnega čekovnega urada SHS v Ljubljani št. 502.

Pri slovenski rodbini išče

sobo

če mogoče tudi prehrano, naš sourednik. Ponudbe na uredništvo lista.

Agitirajte za „Mariborskega Delavca“ in prijatelji našega tiska za „Tiskovno zadrugo“.

Trgovska agentura in komisijska trgovina

Franjo Vidovič

Maribor, Cvetlična ulica št. 15

Preskrbuje prodajo in nakup vseh — v trgovino spadajočih stvari. —

Obsežno posestvo

obstoječe iz mlina, žage, 70 oralov gozda, 16 oralov polja in vinograda. Bremen prosto in pošta v hiši 8 minut oddaljeno od kolodvora. Pojasnilo daje pisarna dr. Kodermana v Mariboru, Tegetthoffova cesta št. 30

Proda se:

Veliko posestvo z žago in gozdom na Spodnjem Štajerskem.

Dva hotela v Nemški Aystriji. Poizve se v upravnistvu.

Priporočam p. t. trgovcem, tvrdkam in občinstvu svojo

trgovsko agenturo in komisijsko trgovino.

Preskrbujem prodajo in nakup vseh v trgovino spadajočih stvari točno in hitro.

Slavko Farkaš

Lukavci, pošta Križevci pri Ljutomeru.

V torek, 4. marca 1919 pustni večer

v veliki dvorani Narodnega doma. ☐ Maske brez krink dobrodošle. ☐ Svira mariborska vojaška godba. ☐ Vstopnina za osebo 4 K ☐ Začetek ob 6. uri zvečer.

Dram. društvo v Mariboru.